

2016-304

Nieuwegein

Toezicht, Veiligheid en Leefbaarheid

Contactpersoon drs. W. Van Dam
mr. F.H.M. Fassotte

Telefoon 14 030

E-mail w.vandam@nieuwegein.nl
f.fassotte@nieuwegein.nl

Gemeenteraad Nieuwegein
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Datum 12 augustus 2016

Kenmerk

Zaaknummer

Berichtnummer

Onderwerp Uitspraak

voorzieningenrechter
over de pilot
mengvormen
winkel/horeca

VERZONDEN 12 AUG. 2016

Geachte raad,

Op 28 juli jongstleden heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Midden-Nederland op verzoek van de Slijtersunie het besluit van de burgemeester van 6 juni 2016 geschorst. In dat besluit is aangegeven dat de burgemeester vooralsnog onvoldoende redenen ziet om handhavend op te treden in de pilot mengvormen winkel/horeca. De voorzieningenrechter heeft de burgemeester opgedragen uiterlijk 10 oktober aanstaande een nieuw besluit te nemen op het tegen dat besluit door de Slijtersunie gemaakte bezwaar. De rechter heeft dus niet de pilot verboden of geschorst.

Voorafgaand aan het te nemen besluit op het bezwaarschrift zal eerst intern, met de VNG en met de andere participerende gemeenten overleg worden gevoerd over het karakter en de impact van de uitspraak. Wij lichten u dat graag met het onderstaande toe.

De Drank- en Horecawet

De handhaving van de Drank- en Horecawet (DHW) is vanaf 2013 overgeheveld naar de burgemeesters. Reden daarvoor was dat op gemeentelijk niveau een veel beter beeld kan worden verkregen van de DHW-praktijk, zodat efficiëntere prioritering en handhaving kan worden bereikt. De Voedsel en Warenautoriteit slaagde hier door beperkte capaciteit niet in. Het is van die tijd dat veel mengvormen zijn ontstaan en het is vanaf 2013 dat de burgemeesters daar op zijn gestuit. In dat licht moet ook de VNG brief van 5 februari 2016 worden gezien ter beantwoording van de vragen van de staatssecretaris VWS van 19 januari 2016. Beide brieven zijn als bijlagen toegevoegd. En tegen dat licht is ook het participeren van de gemeente Nieuwegein in de pilot te bezien.

Bladnummer 2/3

Kenmerk

Onderwerp Uitspraak voorzieningenrechter over de pilot
mengvormen winkel/horeca

De pilot

De pilot mengvormen winkel/horeca Gemeente Nieuwegein betreft een tijdelijke proef waaraan circa 36 gemeenten deelnemen, die daarbij worden ondersteund door de VNG. De pilot betreft het tijdelijk en onder strikte condities toestaan van enkele ondernemingsactiviteiten die volgens de letter van de DHW op dit moment verboden zijn. De pilot sluit daarmee enerzijds aan op de in het verleden ontstane praktijk (zie hiervoor) maar beoogt die anderzijds niet zonder meer voor lief te nemen. Het doel van de pilot is gedurende een jaar een empirisch onderzoek te verrichten op basis waarvan kan worden bepaald of en in hoeverre het wenselijk is wijzigingen aan te brengen in de functiescheiding die in de huidige DHW is neergelegd. De resultaten van dit onderzoek zullen worden ingebracht bij de geplande evaluatie van de DHW in 2017.

De Slijtersunie

De Slijtersunie heeft zich op het standpunt gesteld dat de deelnemende ondernemers aan de pilot in Nieuwegein in strijd handelen met de DHW en verzocht daartegen handhavend op te treden. Met betrekking tot de positie van de Slijtersunie geldt dat deze binnen Nieuwegein geen leden heeft; bovendien participeren er verschillende leden van de Slijtersunie binnen andere gemeenten in de pilot aldaar.

Het primair besluit

In het primair besluit is de burgemeester tot de conclusie gekomen dat er vooralsnog geen reden is om tot handhaving over te gaan. Het enkele feit dat de DHW wordt overtreden noopt nog niet tot handhavend optreden als daarom wordt verzocht. Volgens de rechtspraak kan (of zelfs: moet) daar in bijzondere omstandigheden van af worden gezien.

In het besluit van 6 juni jongstleden is uiteengezet dat die bijzondere omstandigheden bij de pilot van toepassing zijn. Het gaat hier – kort gezegd – om een kortdurende gedoogsituatie ten behoeve van een in het algemeen belang gehouden proef die zonder dat gedogen niet kan worden uitgevoerd. De Slijtersunie heeft daarbij ook niet aangetoond dat de pilot leidt tot schade van welke aard dan ook. Daarom is bij genoemd besluit besloten om af te zien van handhavend optreden tegen de pilot.

De uitspraak van de voorlopige voorzieningenrechter

In de uitspraak van 28 juli jongstleden overweegt de rechter samenvattend dat de door de burgemeester genoemde omstandigheden niet zo bijzonder zijn dat hij daarin aanleiding had mogen vinden om af te wijken van de beginselplicht tot handhaving en te weigeren gebruik te maken van zijn bevoegdheid om

Bladnummer 3/3

Kenmerk

Onderwerp Uitspraak voorzieningenrechter over de pilot
mengvormen winkel/horeca

handhavend op te treden. Dat neemt niet weg dat er ook volgens de voorzieningenrechter, naast hetgeen in verweer reeds is aangevoerd, omstandigheden kunnen zijn die het afzien van handhaving zouden kunnen rechtvaardigen. Van belang is verder dat het niet binnen de bevoegdheid van de voorzieningenrechter ligt te bepalen hoe het besluit op bezwaar dient te luiden. De voorzieningenrechter geeft slechts een voorlopig oordeel naar aanleiding van het verzoek om voorlopige voorziening. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van het te nemen besluit op bezwaar blijft bij de burgemeester berusten.

Beraad

Het bovenstaande betreft de kern van dat wat er voorligt. Wij zijn intern en met de VNG in gesprek. Tevens zullen de deelnemende ondernemers worden geïnformeerd. In het beraad zullen wij alle aspecten en mogelijkheden meenemen en meewegen, zoals ook de mogelijkheid om hangende de bezwaarschrift-procedure tot een nieuw besluit te komen. Uiteraard zullen wij u over het vervolg aanvullend informeren.

De art 42 vragen vanuit de VSP

De vragen vanuit de VSP zijn in behandeling en worden separaat schriftelijk beantwoord.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

ba

P.J.M. Liebregts
secretaris

F.T.J.M. Backhuijs
burgemeester

- Bijlagen**
- De uitspraak van de voorlopige voorzieningenrechter
  - De brief van de Staatssecretaris SZW van 19 januari 2016
  - De antwoordbrief vanuit de VNG van 5 februari 2016

[Handwritten scribble]

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

↳ Raai Indries Postbus 20350 2500 BJ Den Haag

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
T.a.v. de heer mr. J.H.C. van Z

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Datum: 18 JAN. 2016
Betreft: Pilot Biering

Kanmerk
876934-144684-752
uw brief

Gechte heer van Z

Bijlage(n)

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft eind oktober aan gemeenten de oproep gedaan om deel te nemen in een pilot waarin een groot aantal gemeenten gaat experimenteren met de Drank- en Horecawet (DHW). Concreet gaat het om het schenken van alcohol in de retail en dienstverlening en om de verkoop van goederen in de horeca. Met deze brief wil ik u wijzen op de verantwoordelijkheid die gemeenten hebben op basis van de DHW en wil ik u verzekeren de aangekondigde pilot niet in de huidige vorm van start te laten gaan.

*Correspondentie uitsluitend
nemen aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

De VNG heeft in het voorjaar 2015 aan VWS laten weten een pilot voor te bereiden waarbij ruim 50 gemeenten willen experimenteren met de Drank- en Horecawet. VWS is pas gekend in deze pilot, nadat het voorstel al was goedgekeurd door de directieraad van de VNG. Vervolgens is op verschillende momenten overleg gevoerd tussen de VNG en VWS waarin afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop de voorgenomen pilot zou worden uitgevoerd. Daarin is meerdere malen benadrukt dat de pilot uitsluitend zou worden uitgevoerd binnen de grenzen van de DHW. Op 28 mei 2015 is tijdens overleg door de VNG toegezegd de plannen zo bij te stellen dat aan deze randvoorwaarde zou worden voldaan. Doel van de pilot zou zijn te inventariseren welke mengvormen van horeca en retail reeds in de praktijk bestaan, op welke wettelijke terreinen uitbreiding van mogelijkheden mogelijk is en welke gemeenten daarvan gebruik zouden willen maken.

De Drank- en Horecawet bevat meerdere verboden om vermenging van functies tegen te gaan met als doel consumenten en jongeren te beschermen. De belangen van volksgezondheid, openbare orde en veiligheid in het algemeen en bescherming van jongeren tegen de schadelijke gevolgen van alcohol in het bijzonder staan daarbij voorop. De wet voorziet niet in een mogelijkheid voor experimenten; het gedogen van overschrijding van deze verboden leidt tot een overtreding van de wet.

Er is op dit moment geen sprake van een verruiming van de mogelijkheden om alcohol te verstrekken en te schenken. De huidige DHW inclusief de verboden voor functiemenging zijn ongewijzigd van kracht. Om de (on)mogelijkheden die de

DHW biedt voor functiemenging tussen retail en horeca aan de hand van concrete casussen te verhelderen, ben ik momenteel samen met platform 31 bezig met het opstellen van een 'infographic'. Deze 'infographic' komt binnenkort beschikbaar.

Kenmerk
375934-134833 vgp

Uit de oproep die de VNG nu doet, blijkt dat u gemeenten oproept om ondernemers bewust de regels van de DHW te laten overtreden en experimenteren aan te gaan buiten de kaders van de wet. Met het accepteren van het medebewind ten aanzien van de DHW hebben gemeenten verantwoordelijkheid genomen voor de doelstellingen van de DHW, zowel op het gebied van volksgezondheid als de openbare orde. Het medebewind legt de verantwoordelijkheid bij gemeenten om naar de DHW te handelen. Een oproep tot overtreden van de wet past uitdrukkelijk niet in die verantwoordelijkheid.

Met mijn verzoek ik u de plannen voor en communicatie over de pilot alsnog in overeenstemming te brengen met de DHW en met een inventarisatie van wensen van gemeenten aan bijdrage te leveren aan de evaluatie van de DHW die in 2016 plaatsvindt. Ik heb de Tweede Kamer toegezegd om de mengformules van horeca en retail uitdrukkelijk mee te nemen in deze evaluatie.

Ik ga ervan uit dat gemeenten hun wettelijke verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot de preventie en handhaving van de DHW en niet zullen deelnemen aan een pilot die niet past binnen de grenzen van de DHW. Ik roep u op de pilot en communicatie daartoe aan te passen en gemeenten nadrukkelijk helderheid te verschaffen over deze gewijzigde koers.

Inwachting van uw antwoord.

Hoogachtend

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

2016 - 30 4

A23

Vereeniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Dhr. drs. M.J. van Rijn
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

doorzendsnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betrakt	ons kenmerk	datum
Pilot regulieren mengvormen winkel/horeca	ECLBR/U201600206	05 februari 2016

Geachte heer Van Rijn

Wij hebben uw brief van 19 januari 2016, onder vermelding van het onderwerp 'Pilot Bluring' in goede orde ontvangen.

Aanleiding:

De gemeenten zijn per 1 januari 2013 verantwoordelijk voor het gehele toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet (hierna: DHW). In dat kader worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met situaties, die niet meer lijken te passen binnen de huidige structuur van de DHW. Daarbij gaat het vooral om bepaalde mengvormen tussen horeca en detailhandel, waarbij geen sprake is van overtredingen van structurele aard, maar eerder van ontwikkelingen, die aansluiten bij de nieuwe manier van winkelen en uitgaan.

Zoals bekend, gaan mensen tegenwoordig steeds vaker naar een winkel of naar een horecagelegenheid, met het idee van een zogenaamde totaalbeleving. Oude scheidslijnen vervagen en worden vervangen door nieuwe mogelijkheden. Winkels zijn steeds vaker plaatsen waar spullen bekeken kunnen worden, om ze vervolgens via een webshop te bestellen en thuis te laten bezorgen.

De horeca is steeds vaker een plaats waar bepaalde goederen ten toon worden gesteld, goederen die tevens via een mobiele telefoon kunt kopen, maar niet ter plaats. De horeca en de detailhandel proberen in te spelen op deze ontwikkelingen, maar lopen daarbij tegen de grenzen van de wet aan. Het gaat om een onbegrip, zowel bij ondernemers als bij klanten.

Gemeenten willen ondernemers juist meer ruimte bieden om maatschappelijk verantwoord te kunnen ondernemen. Daarmee hopen zij de teloorgang van het winkelaanbod te kunnen tegengaan. De leegstand van winkels neemt al jaren toe en steeds meer winkelpanden staan structureel leeg. Dit heeft negatieve gevolgen voor de leefbaarheid van steden en dorpen. Zelfs gevestigde grootwinkelbedrijven hebben het tegenwoordig moeilijk, hetgeen betekent dat een grote inspanning nodig is om de binnensteden attractief te houden. Gezien de huidige economische omstandigheden is het juist goed om creatief ondernemerschap en innovatie te bevorderen.

De door sommige partijen geventileerde angst dat met deze pilot extra uitgiftepunten van alcohol zullen ontstaan is ongegrond. De meeste van deze activiteiten vinden namelijk al jaren plaats, overigens zonder overlast of anderszins problemen.

Tot 2013 controleerde het Rijk, d.w.z. de Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) de naleving van de bepalingen in de Drank- en Horecawet (hierna: DHW.) De Inspectie NVWA legde in de periode van 2005 tot 2013 geen boetes op aan ondernemers die op jaarmarkten en braderieën zwak-alcoholische drank verkochten. Dit gebeurde met instemming van toenmalig minister Hoogervorst van VWS, die naar aanleiding van Kamervragen de Inspecteur van de NVWA de aanwijzing gaf deze verkoop te gedogen (TKstuk, 30 300 XVI, nr. 104).

In 2012 stelden Kamerleden opnieuw vragen over dit beleid en toen antwoordde de huidige minister letterlijk (Kamerstuk nr: 27 565, nr. 120): "Met ingang van de gewijzigde Drank- en Horecawet (Kamerstukken 32 022, nr. 2) zal een nieuwe situatie ontstaan doordat de naleving van artikel 18 onder de verantwoordelijkheid van gemeenten zal komen te vallen en de aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dan niet meer geldt". Dit biedt gemeenten de mogelijkheid om eigen beleid te voeren nu het gehele toezicht op de DHW per 1 januari 2013 is overgeheveld.

Zoals de huidige minister in de hierboven gestelde passage meldt is sinds 2013 een nieuwe situatie ontstaan doordat de naleving van de Drank- en Horecawet onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten is komen te vallen en de aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid dan niet meer geldt. Dit biedt de gemeenten de mogelijkheid om eigen beleid te voeren nu het gehele toezicht op de DHW per 1 januari 2013 is overgeheveld.

De gemeenten nemen thans ook de eigen verantwoordelijkheid en hoeven in dit kader geen verantwoording af te leggen aan de staatssecretaris voor het starten van een pilot. Er is geen sprake van onwettigheid. De grond van artikel 125 Gemeentewet heeft het gemeentebestuur de bevoegdheid om te handhaven en gemeenten nemen deze verantwoordelijkheid ook op zich. Daarnaast stelt minister Schippers dat de handhavingstaken inmiddels zijn gedecentraliseerd naar de gemeenten en zij dienen in het handhavingbeleid een eigenstandige afweging te maken.

Gemeenten willen handhaven en doen dat ook. Maar in sommige gevallen staat de sanctie niet in verhouding tot de geconstateerde overtreding. Aan de andere kant willen gemeenten de aangetroffen situatie ook niet zomaar laten voortbestaan, zonder nadere voorwaarden te stellen, gelet op verantwoordelijkheid die gemeenten dragen voor de bescherming van de volksgezondheid, de veiligheid en de openbare orde.

Om bovengenoemde situaties in goede banen te leiden, hebben tientallen gemeenten en de G32, de VNG verzocht om een pilot gemengde winkelhoreca uit te voeren. Gemeenten willen proactief en aan de hand van deze pilot aantonen wat al dan niet uitvoerbaar is in de gemeentelijke praktijk.

In het kader van deze pilot zullen mengvormen van horeca en detailhandel onder bepaalde voorwaarden worden toegestaan. De pilot valt binnen de reikwijdte van de DHW en is er op gericht de belangen van de horeca, de slijters en de detailhandel beter op elkaar aan te laten sluiten, met inachtneming van de bescherming van de volksgezondheid, de veiligheid en de openbare orde. Het doel van de pilot is uiteindelijk om met conclusies en aanbevelingen te komen, die meegenomen kunnen worden bij de evaluatie van de DHW in 2017.

Communicatie vanuit de VNG:

Tot op heden heeft de VNG op hoofdlijnen in ambtelijke gesprekken met het ministerie van VWS, als volgt gecommuniceerd: tijdens de pilot inventariseren gemeenten en ondernemers de mengvormen en wordt onderzoek gedaan naar gewenste situaties. De pilot richt zich op ontwikkelingen die aansluiten bij de nieuwe manier van winkelen en uitgaan.

Hierbij worden uiteraard de regels in het kader van de volksgezondheid en de openbare orde in acht genomen. De resultaten van deze pilot zijn onder meer van de belang van de VNG bij de evaluatie van de Drank- en Horecawet (DHW).

De VNG speelt hier geen sturende rol, maar faciliteert slechts gemeenten die mee willen doen en ondersteunt vervolgens de resultaten. Voor het onderzoek van de pilot is een gerenommeerd adviesbureau in de hand genomen, die alle stakeholders waaronder ook het ministerie van VWS zal betragen. De input wordt gebruikt voor het op te zetten evaluatiekader. Binnen dit kader zal de pilot vorm krijgen en resultaten opleveren die bruikbaar zijn voor de evaluatie van dit belangrijke onderdeel van de wet.

De gemeenten zijn niet lichtzinnig omgegaan met invulling van de pilot. De voorbereidingen zijn gestart medio 2014 en hebben tot resultaat geleverd dat deelnemende gemeenten en ondernemers aan nogal wat voorwaarden moeten voldoen. Veel gemeenten haakten zelfs af omdat men schrok van de vele vereisten in dat kader.

Reactie van de VNG op uw brief:

De wettelijke bevoegdheid tot handhaving van de DHW ligt sinds 2013 bij de gemeenten, bij de burgemeesters. Gemeenten willen de wet handhaven, maar in de huidige praktijk loopt men aan tegen onredelijke en onhaalbare grenzen van de handhaving aan.

Wanneer taken worden gedecentraliseerd ligt het voor de hand dat de centrale overheid erop vertrouwt dat de decentrale overheid te weten de gemeenten deze taken goed en integer uitvoeren en het handhavingsbeleid ordentelijk vormgeven.

Toen de handhaving van de DHW nog een Rijkstaak was, was er voor heel Nederland een handjevol ambtenaren van de Voedsel en Waren dienst om de inspecties uit te voeren. Bij de decentralisatie zijn in totaal 390 gemeentelijke toezichthouders, allen geschoold tot Bijzondere Opsporingsambtenaren en dit eigen zak van gemeenten betaald aan de slag gegaan.

De decentrale handhaving heeft tot gevolg gehad dat in de praktijk blijkt dat de wet op onderdelen voor gemeenten niet te handhaven is. Het proportionaliteit als subsidiariteitsbeginsel komt in beeld. Immers de gemeenten vragen zich in dit kader af of het optreden en toepassen van dwangmiddelen in het kader van de handhaving noodzakelijk is (subsidiariteitsbeginsel) en in verhouding staat tot het beoogde doel (proportionaliteitsbeginsel). Rigide vasthouden aan de wet betekent dat een restaurant zijn zelfgemaakte blijfolie of tapenades niet mag verkopen in de eigen inrichting en dat een slijter geen rapjes mag verkopen of serveren. Het onderscheid tussen hoofd- en nevenactiviteit wordt tijdens de pilot onderzocht op in de praktijk uitvoerbare regels.

De staatssecretaris wil de pilot alleen bestaan binnen de kaders van de wet en dat gemeenten een inventariseren welke winkels in de praktijk nu al gemengde vormen bestaan. In de praktijk zal dat niet gebeuren immers geen enkele winkel gaat zich vrijwillig bij de gemeente melden dat hij de wet overtreedt en daar verder niets tegenover staat. Het uitvoeren van een dergelijk onderzoek dient geen enkel doel en zal uitlopen op een teleurstelling.

Tenslotte, de VNG zoekt en blijft ook in de toekomst samen met de leden of te wel de gemeenten voortdurend in contact met het ministerie van VWS. Op 25 mei a.s. staat een bijeenkomst gepland om de gehele evaluatie van de Drank- en Horscawet te bespreken.

De gemeenten willen samen met ondernemers ondersteunt door de VNG de pilot "reguleren mengvormen winkelhoreca" tot een bruikbaar resultaat leiden en onderschrijven het grote belang van de bescherming van de volksgezondheid en de openbare orde en veiligheid. Nogmaals ten overvloede: in de pilot zijn voor deze belangen de nodige waarborgen verwerkt.

Indien u het op prijs stelt is de bestuurlijke VNG commissie Bestuur & Veiligheid graag bereid om in een bestuurlijk overleg een en ander mondeling toe te lichten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de stand van zaken.

Hoogachtend

mr. J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG

2016-304

de Rechtspraak

Rechtbank
Midden-Nederland

[ ] AANTEKENEN [ ] PER POST [ ] PER FAX (030) 604 50 16

Bestuursrecht

de Burgemeester van de gemeente Nieuwegein
Postbus 1
3430 AA Nieuwegein

bezoekadres
Vrouwe Justitialein 1
3511 EX Utrecht

correspondentieadres
Postadres: Postbus 16005,
3500 DA Utrecht

datum	28 juli 2016
onderdeel	Team 3
contactpersoon	M.R.A. Huffels
doorkiesnummer	088-3611754
ons kenmerk	zaaknummer UTR 16 / 2761 HOREC V27
uw kenmerk	
bijlage(n)	
faxnummer afdeling	030-2233498
onderwerp	het verzoek van Vereniging Slijters Unie te Eindhoven
V-nummer	
justitienummer	

t 088 36 20000
f Algemeen (030) 22 33 498
Voorlopige Voorzittingen
(030) 22 33 548
www.rechtspraak.nl
Rekeningnummer:
NL03RBO50569990696

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wil u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte heer/mevrouw,

Over het verzoek om een voorlopige voorziening met zaaknummer UTR 16 / 2761 HOREC V27 deel ik u mee dat de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan. Ik stuur u een kopie van de uitspraak. Indien in deze uitspraak wordt verwezen naar een uitspraak met een ECLI-nummer, is de tekst van de betreffende uitspraak onder dat nummer gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

Als u een rechtsmiddel kunt instellen tegen deze uitspraak, dan is dat onder de uitspraak vermeld.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen hebt, kunt u contact opnemen met de administratie van de rechtbank op het hierboven vermelde doorkiesnummer.

Als u de rechtbank belt of schrijft, verzoek ik u het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

de griffier

uitspraak

RECHTBANK MIDDEN-NEDERLAND
Zittingsplaats Utrecht

Bestuursrecht

zaaknummer: UTR 16/2761

uitspraak van de voorzieningenrechter van 28 juli 2016 op het verzoek om voorlopige voorziening in de zaak tussen

de SlijtersUnie, te Eindhoven, verzoekster
(gemachtigde: mr. M.C.J. Houben),

en

de burgemeester van de gemeente Nieuwegein, verweerder
(gemachtigden: mr. F.H.M. Fassotte, mr. J.M.P. Schemkes en A.S.J. Feije).

Als derde-partijen hebben aan het geding deelgenomen:

De Wereldwinkel, te Nieuwegein, en het **Kleur-, geur- en smaakcentrum**, te Nieuwegein.

Procesverloop

Bij besluit van 3 juni 2016 (het primaire besluit) heeft verweerder het verzoek van verzoekster om handhavend op te treden afgewezen.

Verzoekster heeft tegen het primaire besluit bezwaar gemaakt. Verzoekster heeft de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen.

Verweerder heeft een verweerschrift uitgebracht.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 21 juli 2016. Verzoekster heeft zich laten vertegenwoordigen door haar gemachtigde. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigden. Derde-partijen zijn niet verschenen.

Overwegingen

1. Het oordeel van de voorzieningenrechter heeft een voorlopig karakter en bindt de rechtbank in een (eventueel) bodemgeding niet.
2. Bij brief van 4 april 2016 heeft verzoekster verweerder verzocht over te gaan tot handhavend optreden tegen de strijdigheid met de Drank- en Horecawet (DHW) die het gevolg is van een tijdelijke proef met mengvormen van winkels en horeca die verweerder mogelijk maakt. Op 23 februari 2016 heeft verweerder het Besluit tijdelijke proef reguleren mengvormen winkel/horeca gemeente Nieuwegein genomen. Met deze pilot wil verweerder tijdelijk en onder strikte voorwaarden enkele 'gemengde' ondernemersactiviteiten toestaan.

zaaknummer: UTR 16/2761

blad 2

De pilot bestaat uit vijf categorieën:

- Horeca met daaraan ondergeschikte detailhandel;
- Horeca met daaraan ondergeschikt slijten;
- Winkels die drank mogen verkopen;
- Winkels die drank mogen schenken;
- Slijterijen met daaraan ondergeschikte horeca en/of detailhandel.

3. Verweerder heeft ter zitting ingeroepen dat hij bij nader inzien twijfelt of verzoekster belanghebbende bij deze procedure is.

In het primaire besluit heeft verweerder zich gebogen over die vraag en is daarbij uiteindelijk tot de conclusie gekomen dat verzoekster belanghebbende is. Leidend daarvoor is de gedachte dat verzoekster weliswaar geen slijters in Nieuwegein telt die lid zijn van haar organisatie, maar dat verzoekster op grond van haar statuten ook sociale en economische belangen nastreeft en dat daaronder ook valt het belang dat de DHw correct wordt nageleefd omdat de slijters, op grond van de wetsgeschiedenis van de DHw, een belangrijke taak hebben bij de uitvoering van die wet, niet-naleving van de regels concurrentievervalsand kan werken en bovendien zou kunnen leiden tot wijziging van de wettelijke regels. Terecht wijst verweerder hier op Kamerstukken II, 1961/62, 6811, nr. 3 (memorie van toelichting), blz. 13. en Kamerstukken II, 1962/63, 6811, nr. 5 (memorie van antwoord), blz. 2-3, waar onder meer wordt gesproken over de "inscherping van de verantwoordelijkheid" van de branche en over "[de plicht van de overheid] het bedrijfsleven crop te wijzen, als een bepaalde bedrijfsvoering het algemeen belang zou schaden, en [...] de gedachte dat zodanige schade zoveel mogelijk moet worden voorkomen door gezamenlijk overleg tussen de overheid en het georganiseerde bedrijfsleven, en door een positief appél op de eigen verantwoordelijkheid van de bedrijfsgenoten." Kennelijk baseert verweerder zich op dit punt op de hierna te noemen uitspraak van de rechtbank Overijssel. Dit brengt naar het oordeel van de voorzieningenrechter mee dat verzoekster belanghebbende is. Zij behoort duidelijk tot het hierboven genoemde "georganiseerde bedrijfsleven" in deze branche en is door de wetgever medeverantwoordelijk gemaakt voor de correcte uitvoering van de DHw. Haar statuten sluiten daarbij voldoende aan, met name daar waar in de statuten wordt gesproken over het behartigen van de sociale en economische belangen van haar leden, voor zover die betrekking hebben op het slijtersbedrijf en het bestrijden van al hetgeen deze belangen zou kunnen schaden, wat daarna wordt gespecificeerd.

Dat in andere zaken over collectieve-belangenvertegenwoordigers bij het bepalen van het belanghebbendenschap is gekeken naar het al of niet aanwezig zijn van leden in de gemeente waarom het in die zaak gaat - verweerder wijst in dit verband op de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRVS) van 27 juli 2011 (ECLI:NL:RVS:2011:BR3192, Dwingeloo) en 30 mei 2012 (ECLI:NL:RVS:2012:BW6878, Maastricht) - gaat over andere wetgeving (de Natuurbeschermingswet 1998 en de toenmalige Woningwet). Daarin bestaat niet zo'n bijzondere medeverantwoordelijkheid als op het terrein van de DHw.

In het kortgedingvonnis van de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag van 13 juli 2016 (ECLI:NL:RBDHA:2016:7770) komt het woord "belanghebbende" niet voor (wel in de samenvatting). In overweging 4.5 van dat vonnis komt zij wel tot de conclusie dat het belang van verzoekster zoals dat blijkt uit haar statuten, in een te ver verwijderde relatie staat tot, kort gezegd, de belangen die spelen in de landelijke pilot van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), om ter bescherming van dat belang te kunnen optreden in

zaaknummer: UTR 16/2761

blad 3

een civielrechtelijke procedure. In een bestuursrechtelijke procedure gaat het er om dat zich een "betrokken belang" voordoet. De doelen van verzoekster in haar statuten dekken voldoende het belang dat zij zich in deze procedure aantrekt en waarover het primaire besluit gaat.

Ten slotte overweegt de voorzieningenrechter over het belanghebbendenschap dat de rechtbank Overijssel in haar uitspraak van 30 maart 2016 (ECLI:NL:RBOVE:2016:1078) in overweging 1 tot hetzelfde oordeel komt. Dit leidt de voorzieningenrechter tot het oordeel dat verzoekster belanghebbende is in deze procedure.

4. Verzoekster heeft zelf te berde gebracht dat haar het relativiteitsvereiste niet mag worden toegeworpen in deze procedure. Dat relativiteitsvereiste richt zich tot de rechter en niet tot het bestuur en speelt dus alleen een rol in beroep en niet in bezwaar. Nu het in deze zaak gaat om een verzoek om voorlopige voorziening hangende bezwaar, moet de voorzieningenrechter beoordelen of het bezwaar een reële kans van slagen heeft. Bij het nemen van de beslissing op bezwaar mag verweerder niet het relativiteitsvereiste toepassen en dus speelt dat relativiteitsvereiste geen rol in de beoordeling die de voorzieningenrechter nu moet uitvoeren.

5. Verzoekster voert aan dat verweerder met de deelname aan de pilot in strijd handelt met de DHw. Verweerder lokt opzettelijke overtreding van de DHw op grote schaal uit, waarbij de volksgezondheid direct in geding is. Naar aanleiding hiervan heeft verzoekster aangifte tegen de VNG gedaan bij de politie Eindhoven vanwege uitlokking. Volgens verzoekster heeft verweerder in het primaire besluit ten onrechte afgezien van handhavend optreden. Er bestaat volgens haar geen twijfel dat tot handhavend optreden moet worden overgegaan.

6. Verweerder stelt zich in het primaire besluit op het standpunt dat de pilot gaat om "activiteiten die volgens de letter van de [DHw] nu (nog) verboden zijn" en in het verweerschrift op het standpunt dat hij "geen enkel artikel van de [DHw] uitsluit van [zijn] handhavende bevoegdheid". Er zijn echter in de ogen van verweerder belangrijke redenen om de pilot in de gemeente toe te staan. Het doel van de pilot is gedurende een jaar empirisch onderzoek te kunnen verrichten op basis waarvan kan worden bepaald of het wenselijk is wijzigingen aan te brengen in de functiescheiding die nu in de DHw is neergelegd. Ook stelt verweerder dat het besluit om te participeren in de pilot is genomen met inachtneming van de belangen van de lokale slijters. In de ogen van verweerder is de DHw niet meer van deze tijd. Met de pilot kunnen belangrijke gegevens worden verzameld over de invloed van deze mengvormen, zodat een aanzet kan worden gegeven voor wijziging van de DHw. De schade die de pilot binnen de gemeente Nieuwegein aan de slijters mogelijk zou kunnen toebrengen, schat verweerder gelet op de insteek en de geldende criteria op nihil. Daarnaast straalt de hele pilot tijdelijkheid met een experimenteel karakter uit waardoor de kans op onduidelijkheid en verwarring bij de slijters en het publiek zo klein mogelijk is.

7. Ter zitting heeft de voorzieningenrechter met partijen vastgesteld dat alle vijf categorieën waaruit de pilot bestaat, strijdig zijn met één of meer artikelen van de DHw. Het gaat om de artikelen 3, 12, 13, 18, 24 en 25. Dit betekent dat verweerder bevoegd is om handhavend op te treden. Dat het in dit geval gaat om een overtreding die door verweerder zelf is gefaciliteerd, brengt met zich dat verweerder ervoor heeft gekozen niet van deze bevoegdheid gebruik te maken. Hij voert dus in feite een gedoogbeleid of eigenlijk roept hij de te gedogen situatie zelf in het leven. De verhullende taal dat activiteiten van de pilot

2016 - 304

zaaknummer: UTR 16/2761

blad 4

"volgens de letter van de [DHw] nu (nog) verboden zijn" en dat verweerder "geen enkel artikel van de [DHw] uitsluit van [zijn] handhavende bevoegdheid" leidt de voorzieningenrechter niet af van de eenvoudige constatering dat hier sprake is van een bestuursorgaan dat is belast met het toezicht op en de handhaving van de DHw dat desalniettemin overtreding van die wet stimuleert en faciliteert. Verweerder heeft immers ondernemers in de gemeente uitgenodigd aan deze pilot deel te nemen. De activiteiten zijn niet alleen in strijd met "de letter van de wet", maar gewoon in strijd met de wet. Dat verweerder geen enkel artikel van de DHw uitsluit van handhaving verhuult niet dat hij hier actief en stimulerend overtreding van de wet gedooft.

8. Uit vaste rechtspraak volgt dat gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moet maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden hoeft het bestuursorgaan dat niet te doen. Een dergelijke situatie kan zich onder meer voordoen indien concreet zicht op legalisering bestaat. Verder kan handhavend optreden zo onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van handhavend optreden in die concrete situatie hoort te worden afgezien. De voorzieningenrechter wijst slechts bij wijze van voorbeeld, temidden van de vele uitspraken met die strekking, op de uitspraak van de voorzieningenrechter van de ABRvS van 19 juli 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:2117).

9. De omstandigheid dat verweerder de betrokken ondernemers in feite uitnodigt om de wet te overtreden, wat hij dan onder strikte voorwaarden gedooft, sluit af bijna uit dat er een bijzondere omstandigheid is die afzien van handhaving rechtvaardigt. Dat zou namelijk betekenen dat de toezichthouder en handhaver zijn eigen taak kan uithollen. Vanzelfsprekend kan een toezichthouder en handhaver prioriteiten in die taken stellen, maar juist het uitnodigende karakter van de pilot staat op gespannen voet met de toezichts- en handhavingstaak die verweerder heeft.

10. Meer specifiek overweegt de voorzieningenrechter de volgende drie dingen.

(i) Over de proportionaliteit en evenredigheid van handhaving overweegt de voorzieningenrechter dat de betrokken ondernemers door het karakter van de pilot wisten of moesten weten dat zij de DHw zouden overtreden. Dat de pilot uiteindelijk toch niet mogelijk blijkt, is dan een evident risico dat die ondernemers hebben genomen. Dat schept geen in rechte te respecteren verwachting bij die ondernemers en kan niet als disproporzioneel of onevenredig worden aangemerkt.

(ii) Over de schaalgrootte van de overtreding overweegt de voorzieningenrechter dat het betoog van verweerder op twee punten merkwaardig overkomt. In de eerste plaats gaat het in Nieuwegein weliswaar om een in omvang beperkte pilot waaraan dertien ondernemers meedoen, maar duidelijk is dat die pilot ingaat tegen de uitgangspunten van de DHw. Het belangrijkste uitgangspunt van de DHw is scheiding van distributiekanaalen: kortgezegd slijters en andere vergunninghouders verkopen drank en geen andere producten; andere ondernemers verkopen geen drank; horecaondernemers schenken drank en andere ondernemers niet. Daarbij spelen volksgezondheids-, openbare-orde- en zedelijkheidsargumenten. Op de achtergrond daarvan spelen argumenten als de dreiging van te lichtvaardige alcoholaankoop en -consumptie. Dit uitgangspunt komt vooral tot uitdrukking in paragraaf 3 (artikelen 12 tot en met 25) van de DHw. Onafhankelijk van de grootte van de pilot ondergraaft deze wel het uitgangspunt van de DHw. In de tweede plaats

zaaknummer: UTR 16/2761

blad 5

is het doel van de pilot, zoals ter zitting toegelicht, onbegrijpelijk. Zodra de voorzieningenrechter vraagt naar de mogelijke schadelijke gevolgen van de pilot, benadrukt verweerder het kleinschalige karakter van de pilot: het gaat om slechts een klein aantal ondernemers en de transacties zijn zeer beperkt en onder strikte voorwaarden. Zodra de voorzieningenrechter vraagt naar het belang van de pilot, voert verweerder aan dat de pilot zeer belangwekkende inzichten kan verschaffen in de gevolgen van het mengsysteem. Die twee argumentaties verdragen zich niet met elkaar. Als de pilot zo kleinschalig is dat er nauwelijks effecten zijn te verwachten, kan die pilot dus ook niet aan het licht brengen wat de effecten voor bijvoorbeeld de volksgezondheid zijn. Het betoog van verweerder is op dit punt onbegrijpelijk.

(iii) Over het belang van de pilot overweegt de voorzieningenrechter verder vooral vanuit het staatsrechtelijke perspectief. In de DHw gaat het om medebewind. De rijksoverheid stelt de regels, de gemeentelijke autoriteiten gaan over de vergunningen, houden het toezicht en voeren de handhaving uit. Dat verweerder als gemeentelijke autoriteit en op de achtergrond de VNG de DHw mogelijksterwijs achterhaald en niet meer passend binnen deze tijd vinden, is misschien wel een argument om politieke invloed uit te oefenen op de regering en de Tweede Kamer om de DHw aan te passen, maar is binnen het gegeven kader bestuursrechtelijk geen argument om dan maar te experimenteren met overtreding van de DHw. Het is aan de nationale wetgever om de regels te bepalen, niet aan de gemeentelijke bestuursorganen. Het is in dit kader van belang dat de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) over de verschillende pilots in het land naar de VNG heeft uitgesproken deze pilots niet te ondersteunen en te menen dat een oproep tot het overtreden van de wet uitdrukkelijk niet past binnen de verantwoordelijkheid die de gemeenten hebben genomen in het kader van het medebewind (brief van de Staatssecretaris van VWS van 18 januari 2016 aan de VNG). Van dezelfde datum is de beantwoording van Kamervragen door de Staatssecretaris van VWS, waarin hij zegt "Ik heb iedere keer benadrukt dat gedogen van de verboden niet mogelijk is en leidt tot een overtreding van de wet." Zoals hiervoor is overwogen, is de pilot onmiskenbaar een overtreding van de DHw. Het voorgaande betekent dat de staatssecretaris als medewetgever een duidelijk standpunt inneemt over de wenselijkheid van de pilot en verweerder als uitvoerder van de wet hierover een andere mening heeft. In reactie op Kamervragen over horeca-mengvormen die strijdig zijn met de wet heeft de staatssecretaris in de beantwoording daarvan op 29 maart 2016 onder meer gezegd: "Ik ben op de hoogte van de proef met horeca-mengvormen in Amsterdam. Ik heb hierover contact gehad met Amsterdam en een brief gestuurd." Even verderop antwoordt hij: "Mijn mening over de experimenten is onveranderd. Experimenteren is prima, maar binnen de kaders van de wet."

11. Wat verweerder hierover ter zitting opmerkt, volgt de voorzieningenrechter niet. Hij zegt in feite dat de staatssecretaris alleen oproept tot het voorkomen van *structurele* overtreding van de DHw en dat de staatssecretaris op dat punt niets te vrezen heeft, omdat het kortgezegd maar om een kleine en gereguleerde pilot gaat (zie daarover hiervoor, onder ii). Dat leest de voorzieningenrechter niet in het standpunt van de staatssecretaris. Hij is gewoonweg tegen dit hele experiment, omdat het niet binnen de kaders van de wet past. Dat is ook begrijpelijk, omdat nu eenmaal niet de gemeentelijke autoriteiten, maar de nationale autoriteiten over de regels gaan. Dat de pilot in Zwolle in dit verband van geheel andere aard is dan de pilot in Nieuwegein, zoals verweerder ter zitting betoogt, ziet de voorzieningenrechter op grond van wat partijen hebben aangevoerd niet in.

2016 - 304

zaaknummer: UTR 16/2761

blad 6

12. De voorzieningenrechter acht samenvattend alle door verweerder genoemde omstandigheden niet zo bijzonder dat hij daarin aanleiding had mogen vinden om af te wijken van de beginselplicht tot handhaving en te weigeren gebruik te maken van zijn bevoegdheid om handhavend op te treden.

13. Daarbij vindt de voorzieningenrechter van belang dat de DHw geen wettelijke bepaling kent waarin de mogelijkheid in het leven wordt geroepen om te experimenteren met lokale en wel landelijke regelgeving in die zin dat overtreding daarvan kan worden toegestaan en van handhavend optreden kan worden afgezien. Ook andere wetgeving, met name van het Ministerie van Economische Zaken, laat dergelijke experimenten met de DHw niet toe. Er is dus op grond van de argumentatie van verweerder geen ruimte voor het afzien van handhaving. Het primaire besluit is daarmee in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) onvoldoende zorgvuldig voorbereid en onvoldoende gemotiveerd.

14. De voorzieningenrechter benadrukt dat hij zich realiseert dat de concrete handhavingspraktijk waar verweerder mee te maken heeft in een veranderende maatschappij moeilijk is. Dat neemt echter niet weg dat verweerder zich wel moet schikken in de verhouding tussen nationale regelgever enerzijds en lokale, gemeentelijke, uitvoering anderzijds. Verweerder gaat niet over de regels, maar alleen over de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van de nationaal vastgestelde regels. Zijn gestelde belang dat hij feitelijk de nationale regels aangepast wil zien, althans daarvoor argumenten wil aandragen, is een politieke kwestie. Dergelijke argumenten kunnen niet worden gehonoreerd in een bestuursrechtelijke procedure. Die procedure draait om de geldende regels, niet om de door verweerder eventueel gewenste regels. Gelet op de signalen van de staatssecretaris kan bij de wetgever niet bepaald bereidheid worden verwacht om de regels te veranderen. Ook in dat licht bestaat geen ruimte voor dit experiment.

15. De voorzieningenrechter wijst het verzoek toe en treft de voorlopige voorziening dat het primaire besluit wordt geschorst. Zoals ter zitting besproken betekent dat feitelijk niet meer dan dat de weigering om handhavend op te treden geen stand kan houden. Daarmee bereikt verzoekster niet haar doel, namelijk dat de pilot wordt stopgezet. Om nu bij wege van voorlopige voorziening handhaving te gelasten tegen alle ondernemers die betrokken zijn in deze pilot in Nieuwegein, gaat te ver. Om dat te doen, moet worden gezegd dat de voorzieningenrechter ook niet alle belangen van alle betrokken ondernemers kan overzien.

16. Verweerder heeft enerzijds ter zitting gezegd dat als de voorzieningenrechter overgaat tot schorsing, daarmee de pilot ten einde is en anderzijds gezegd dat afhankelijk van de argumenten van de voorzieningenrechter zal worden gezien wat nu moet worden gedaan. Dat geeft te weinig zekerheid voor verzoekster.

De voorzieningenrechter wijst het verzoek om voorlopige voorziening toe en schorst het primaire besluit dat strekt tot afwijzing van het verzoek om handhaving. Deze uitspraak strekt primair tot handhaving van de vereisten van de DHw en laat geen ruimte voor de pilot. Om zeker te stellen dat verweerder nu tot handhavingsbeslissingen overgaat en alleen als er nog andere argumenten zijn die in deze procedure niet aan de orde zijn gekomen daarvan afziet, stelt de voorzieningenrechter een dwangsom ten gunste van verzoekster op de tijdige beslissingen daarover. Dit is gebaseerd op artikel 8:84, vijfde lid, gelezen in samenhang met artikel 8:72, zesde lid, van de Awb. De voorzieningenrechter sluit hiervoor aan bij de beslistermijn die verweerder heeft om te beslissen op het bezwaar van verzoekster. Op grond van artikel 7:10, eerste lid, van de Awb, heeft verweerder een

zaaknummer: UTR 16/2761

blad 7

beslistermijn van twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Het primaire besluit is op 6 juni 2016 verzonden en de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift verstrekt op 18 juli 2016. De uiterlijke beslistermijn voor verweerder komt daarmee op 10 oktober 2016. Dat komt verzoekster wellicht als heel lang voor, maar daarvoor zijn ook veel activiteiten nodig die elk hun tijd vergen. Met name speelt hier dat de gemeente Nieuwegein een onafhankelijke bezwaaradviescommissie heeft, zodat er extra stappen in de procedure moeten worden gezet. Ook kan verweerders nadere besluitvorming meebrengen dat voornemens tot handhaving aan ondernemers bekend moeten worden gemaakt, met een reactietermijn voor die ondernemers. Dit alles leidt tot de slotsom dat een kortere termijn niet mogelijk is. Voor de hoogte van de dwangsom sluit de voorzieningenrechter aan bij het landelijke beleid dat de bestuursrechters in de rechtbanken hanteren voor niet-tijdig beslissen.

17. Omdat de voorzieningenrechter het verzoek toewijst, bepaalt de voorzieningenrechter dat verweerder aan verzoekster het door haar betaalde griffierecht vergoedt.

18. Omdat verzoekster zich ter zitting en in haar stukken heeft laten vertegenwoordigen door twee van haar bestuursleden en dus geen derde-rechtsbijstandsverliener heeft ingeschakeld, is er geen aanleiding om verweerder in de proceskosten van verzoekster te veroordelen.

Beslissing

De voorzieningenrechter:

- wijst het verzoek om een voorlopige voorziening toe;
- schorst het primaire besluit tot zes weken na bekendmaking van de beslissing op bezwaar;
- bepaalt dat verweerder aan verzoekster een dwangsom verbeurt voor elke dag vanaf 11 oktober 2016 waarop hij nog geen beslissing op bezwaar van verzoekster heeft genomen, waarbij de hoogte van de dwangsom € 100,- per dag bedraagt, met een maximum van € 15.000,-;
- draagt verweerder op het betaalde griffierecht van € 334,- aan verzoekster te vergoeden.

Deze uitspraak is gedaan door mr. D.A. Verburg, voorzieningenrechter, in aanwezigheid van mr. A.L. de Gier, griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 28 juli 2016.

griffier

voorzieningenrechter

Voor kopie conform
De Griffier

Afschrift verzonden aan partijen op:

28 JUL 2016

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak staat geen rechtsmiddel open.